

Warszawa, dnia 29 kwietnia 2022 r.

Poz. 938

**ROZPORZĄDZENIE
KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI**

z dnia 13 kwietnia 2022 r.

w sprawie kwalifikowania, rozpowszechniania i sposobu zapowiadania audycji lub innych przekazów mogących mieć negatywny wpływ na rozwój małoletnich

Na podstawie art. 18 ust. 6 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2020 r. poz. 805, z 2021 r. poz. 1676 oraz z 2022 r. poz. 857) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) cechy oraz szczegółowe warunki kwalifikowania, rozpowszechniania i sposób zapowiadania audycji lub innych przekazów, o których mowa w art. 18 ust. 5 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji, zwanej dalej „ustawą”;
- 2) podział małoletnich na kategorie wiekowe oraz szczegółowe warunki kwalifikowania i rozpowszechniania audycji lub innych przekazów, o których mowa w art. 18 ust. 5b ustawy, w tym godzin nadawania audycji lub innych przekazów przeznaczonych dla danej kategorii wiekowej;
- 3) wzory symboli graficznych i formuł zapowiedzi, o których mowa w art. 18 ust. 5a i 5b ustawy, oraz sposób ich prezentacji.

§ 2. Cechy oraz szczegółowe warunki kwalifikowania audycji lub innych przekazów, o których mowa w art. 18 ust. 5 ustawy, określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.

§ 3. Nadawcy programów radiowych są obowiązani poprzedzać audycje lub inne przekazy, o których mowa w art. 18 ust. 5 ustawy, zapowiedzią słowną według wzoru formuły zapowiedzi określonego w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 4. 1. Nadawcy programów telewizyjnych są obowiązani oznaczać audycje lub inne przekazy, o których mowa w art. 18 ust. 5 ustawy:

- 1) symbolem graficznym wskazującym, że treści mogą mieć negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małoletnich, którego wzór określa załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 2) odpowiednim symbolem graficznym wskazującym rodzaj treści mogących mieć negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małoletnich, którego wzór określa załącznik nr 5 do rozporządzenia.

2. Symbole graficzne, o których mowa w ust. 1 pkt 2, nadawcy programów telewizyjnych stosują wyłącznie w audycjach lub innych przekazach zawierających sceny lub treści, o których mowa w art. 18 ust. 5 ustawy.

3. Symbole graficzne, o których mowa w ust. 1, prezentowane są w sposób czytelny dla odbiorcy.

4. Symbole graficzne, o których mowa w ust. 1, powinny być umieszczone w lewym górnym rogu ekranu, z zastrzeżeniem ust. 5. Symbole, o których mowa w ust. 1, powinny być prezentowane obok siebie w taki sposób, aby symbol, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, poprzedzał pojawienie się symbolu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, a wysokość i długość oznaczeń nie była mniejsza niż 4% długości przekątnej ekranu.

5. Sposób prezentacji symboli graficznych, o których mowa w ust. 1 pkt 2, przed emisją telewizyjną audycji lub innych przekazów, określa załącznik nr 6 do rozporządzenia.

6. Symbole graficzne, o których mowa w ust. 1 pkt 2, muszą być widoczne dla odbiorcy przez co najmniej 5 sekund przed emisją danej audycji telewizyjnej lub innego przekazu oraz przez co najmniej 5 sekund na początku ich emisji, a także przez co najmniej 5 sekund po kontynuowaniu emisji audycji lub innego przekazu po przerwie reklamowej.

§ 5. 1. Zapowiadanie audycji lub innych przekazów, o których mowa w art. 18 ust. 5 ustawy, może nastąpić wyłącznie w czasie, w którym dozwolone jest ich rozpowszechnianie, chyba że to zapowiadanie nie jest połączone z prezentacją scen lub treści mogących zagrażać małoletnim.

2. Nadawcy programów radiowych, zapowiadając audycje lub inne przekazy, o których mowa w art. 18 ust. 5 ustawy, stosują przepis § 3.

3. Nadawcy programów telewizyjnych, zapowiadając audycje lub inne przekazy, o których mowa w art. 18 ust. 5 ustawy, stosują przepisy § 4.

§ 6. 1. Ustala się następujące kategorie wiekowe małoletnich:

- 1) I kategoria – bez ograniczeń wiekowych;
- 2) II kategoria – dla małoletnich od lat 7;
- 3) III kategoria – dla małoletnich od lat 12;
- 4) IV kategoria – dla małoletnich od lat 16.

2. Szczegółowe warunki kwalifikowania audycji lub innych przekazów, o których mowa w art. 18 ust. 5b ustawy, do poszczególnych kategorii wiekowych, o których mowa w ust. 1, określa załącznik nr 4 do rozporządzenia.

3. Audycje lub inne przekazy zakwalifikowane do kategorii wiekowych, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3, nadawane są bez ograniczeń czasowych.

4. Audycje lub inne przekazy zakwalifikowane do kategorii wiekowej, o której mowa w ust. 1 pkt 4, nadawane są po godzinie 20.00.

§ 7. Ustala się następujące rodzaje treści mogących mieć negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małoletnich:

- 1) I rodzaj – przemoc;
- 2) II rodzaj – seks;
- 3) III rodzaj – wulgaryzmy;
- 4) IV rodzaj – narkotyki.

§ 8. Nadawcy programów telewizyjnych kwalifikują audycje lub inne przekazy zgodnie z rodzajami treści mogącymi mieć negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małoletnich, wskazanymi w załączniku nr 5 do rozporządzenia.

§ 9. 1. Wzory symboli graficznych, o których mowa w art. 18 ust. 5b pkt 1 ustawy, określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

2. Symbole graficzne, o których mowa w art. 18 ust. 5b pkt 1 ustawy, prezentowane są w sposób czytelny dla odbiorcy.

3. Symbole graficzne, o których mowa w art. 18 ust. 5b pkt 1 ustawy, powinny być umieszczone w lewym górnym rogu ekranu, a wysokość i długość oznaczeń nie może być mniejsza niż 4% długości przekątnej ekranu.

§ 10. Do postępowań dotyczących nałożenia kary pieniężnej, o której mowa w art. 53 ustawy, wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 maja 2022 r.¹⁾

Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji: *W. Kołodziejski*

¹⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 23 czerwca 2005 r. w sprawie kwalifikowania audycji lub innych przekazów mogących mieć negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małoletnich oraz audycji lub innych przekazów przeznaczonych dla danej kategorii wiekowej małoletnich, stosowania wzorów symboli graficznych i formuł zapowiedzi (Dz. U. z 2014 r. poz. 311), które zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji oraz ustawy o kinematografii (Dz. U. poz. 1676) traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Załączniki do rozporządzenia Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 13 kwietnia 2022 r. (poz. 938)

Załącznik nr 1

WZÓR FORMUŁY ZAPOWIEDZI RADIOWEJ ORAZ WZÓR SYMBOLU GRAFICZNEGO WSKAZUJĄCE NA TREŚCI MOGĄCE MIEĆ NEGATYWNY WPŁYW NA PRAWIDŁOWY ROZWÓJ MAŁOLETNIICH

Nazwa	Wzór formuły zapowiedzi radiowej	Symbol graficzny	Opis symbolu graficznego
dozwolone od lat 18	W trosce o dobro słuchaczy informujemy, że audycja/przekaz* zawiera treści, które mogą mieć negatywny wpływ na rozwój małoletnich, takie jak: przemoc, seks, wulgaryzmy, narkotyki**		Czerwony kwadrat z białym kluczem w środku. Znak powinien być stosowany w kolorze określonym: 1) w RGB: R:213, G:78, B:77; 2) w CMYK: C:12, M:84, Y:70, K:1; 3) w PANTONE: 7418 C.

* Należy wskazać właściwe.

** Zawartość zapowiedzi informującej o zagrożeniach wynikających z treści emisji radiowej należy każdorazowo dostosować do rodzajów treści mogących wystąpić w danej audycji lub przekazie, zgodnie z kategoriami dotyczącymi rodzajów treści mogących mieć negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małoletnich wskazanymi w załączniku nr 5.

WZORY SYMBOLI GRAFICZNYCH WSKAZUJĄCYCH NA KWALIFIKACJĘ AUDYCJI LUB INNYCH
PRZEKAZÓW DO DANEJ KATEGORII WIEKOWEJ MAŁOLETNIICH

Nr kategorii	Nazwa kategorii wiekowej małoletnich	Symbol graficzny	Opis symbolu graficznego
I	bez ograniczeń wiekowych		<p>Zielony kwadrat z białą uśmiechniętą twarzą w środku. Znak powinien być stosowany w kolorze określonym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w RGB: R:111, G:184, B:88; 2) w CMYK: C:61, M:4, Y:88, K:0; 3) w PANTONE: 1489 C.
II	dla małoletnich od lat 7		<p>Niebieski kwadrat z liczbą 7 w środku. Znak powinien być stosowany w kolorze określonym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w RGB: R:16, G:143, B:185; 2) w CMYK: C:11, M:34, Y:13, K:0; 3) w PANTONE: 542 C.
III	dla małoletnich od lat 12		<p>Oliwkowy kwadrat z liczbą 12 w środku. Znak powinien być stosowany w kolorze określonym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w RGB: R:208, G:209, B:84; 2) w CMYK: C:22, M:1, Y:83, K:0; 3) w PANTONE: 584 C.
IV	dla małoletnich od lat 16		<p>Pomarańczowy kwadrat z liczbą 16 w środku. Znak powinien być stosowany w kolorze określonym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w RGB: R:234, G:156, B:48; 2) w CMYK: C:6, M:43, Y:94, K:0; 3) w PANTONE: 143 C.

CECHY ORAZ SZCZEGÓŁOWE WARUNKI KWALIFIKOWANIA AUDYCJI LUB INNYCH PRZEKAZÓW,
O KTÓRYCH MOWA W ART. 18 UST. 5 USTAWY

Audycje lub inne przekazy dozwolone od lat 18 zawierają w szczególności sceny lub treści:

- (1) prezentujące obrazy naturalistycznego seksu lub patologicznych form życia seksualnego (np. połączone z przemocą i przymusem), z wyłączeniem scen lub treści, o których mowa w art. 18 ust. 4 ustawy, lub
- (2) przedstawiające nieuzasadnioną (np. obroną konieczną, aktywnością sportową) przemoc, z wyłączeniem scen lub treści, o których mowa w art. 18 ust. 4 ustawy, lub
- (3) promujące jednoznacznie patologiczne zachowania bohatera wobec innych ludzi bądź zwierząt, lub
- (4) zawierające społeczne usprawiedliwianie wulgarności oraz nagromadzenie wyrazów, wyrażeń i zwrotów powszechnie uznawanych za obraźliwe, lub
- (5) usprawiedliwiające lub pokazujące w kontekście aprobatywnym przejawy społecznej patologii (np. przemocy, w szczególności fizycznej, psychicznej, werbalnej lub seksualnej, uzależnień od substancji psychoaktywnych).

SZCZEGÓLNE WARUNKI KWALIFIKOWANIA AUDYCJI LUB INNYCH PRZEKAZÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 18 UST. 5B USTAWY

Załącznik nr 4 do rozporządzenia charakteryzuje poszczególne kategorie wiekowe i opisuje audycje lub inne przekazy z punktu widzenia co najmniej jednego z czterech niżej wymienionych elementów, ważnych dla rozwoju małoletnich:

1. prezentowanej wizji świata;
2. ocen moralnych;
3. wywoływanych emocji;
4. wzorców zachowań.

1. I kategoria – bez ograniczeń wiekowych

Kategoria zawiera audycje lub inne przekazy, które mogą oglądać wszyscy widzowie, w tym dzieci, w szczególności:

- (1) prezentujące zasadniczo pozytywny lub neutralny obraz świata, w łagodnym klimacie emocjonalnym, lub
- (2) przedstawiające postawy prospołeczne i przyjazne nastawienie do ludzi, nasycone emocjami i uczuciami pozytywnymi, takimi jak np.: radość, zachwyt, szczęście, życzliwość, miłość, szacunek, lub
- (3) prezentujące sytuacje negatywne, np. śmierć lub chorobę osoby bliskiej, rozłąkę między członkami rodziny, bez ukazywania realistycznych scen cierpienia, umierania, przemocy czy sytuacji konfliktowych, ale z akcentowaniem strategii ich pozytywnego rozwiązania i społecznego wsparcia dla osób potrzebujących, lub
- (4) pokazujące jednoznacznie negatywnych bohaterów oraz negatywne wzorce zachowań, ale w taki sposób, który nie budzi sympatii odbiorcy ani też nie wywołuje silnych negatywnych emocji (np. lęku), oraz przy użyciu takich strategii, które pozwalają mu na jednoznacznie negatywną ocenę postępowania bohaterów (np. zachowanie negatywnych bohaterów musi być wyraźnie ukarane, spotykać się z jednoznacznie pejoratywną oceną pozostałych osób występujących w audycji lub innych przekazach), lub
- (5) dopuszczające możliwość rywalizacji, która jest prowadzona w duchu sportowym (tzw. „fair play”), tj. o określonych, czytelnym i prostych regułach.

2. II kategoria – dla małoletnich od lat 7

Myślenie dzieci w wieku od lat 7 ciągle jeszcze jest schematyczne, choć małoletni z tej grupy wiekowej są w stanie zrozumieć niektóre metafory, wybrane aspekty ironicznej krytyki oraz humoru słownego lub sytuacyjnego. Różnicują również formy komunikacji (np. językowej) adresowane do różnych osób (np. rodzica czy kolegi) w różnych sytuacjach (np. formalnych podczas lekcji i nieformalnych podczas zabawy). W tej grupie wiekowej wzrasta wiedza dzieci odnośnie do podstawowych i złożonych emocji oraz dostrzegana jest rozbieżność między emocjami przeżywanymi a okazywanymi. Dzieci w tym wieku potrafią dostrzec wewnętrzne przyczyny zachowań innych ludzi, także odmienne od własnego punktu widzenia. Rozumieją znaczenie oczekiwania społecznego oraz społecznej aprobaty dla zachowań pożądanym. Potrafią analizować intencje zachowań innych osób i na tej podstawie różnicować ocenę moralną ich zachowań. Rośnie też świadomość regulowania i kontrolowania własnych stanów emocjonalnych. Pojawia się również świadomość doświadczania sprzecznych uczuć w stosunku do jednej osoby.

W tym okresie kształtuje się podstawowa zdolność krytycznego myślenia, choć tendencja do ulegania sugestiom i naśladowania osób, zarówno z bezpośredniego otoczenia, jak i bohaterów fikcyjnych, jest wciąż silna, zwłaszcza gdy są oni postrzegani jako atrakcyjni społecznie i o wysokim statusie w danej grupie.

Mając powyższe na względzie, audycje lub inne przekazy adresowane do małoletnich w tej kategorii wiekowej nie powinny zawierać scen lub treści:

- (1) prezentujących obraz świata budzący skrajnie negatywne emocje lub uczucia (np. silny lęk lub odrazę), zwłaszcza gdy wynikają wyłącznie z cech gatunkowych audycji lub przekazu oraz specyficznej konstrukcji świata tam przedstawionego (np. w filmach grozy, horrorach, thrillerach) i nie mają bezpośredniego oraz jasnego przełożenia na doświadczenie małoletniego, lub
- (2) przedstawiających negatywne nastawienie lub zachowania agresywne w stosunku do innych osób, zwierząt czy otoczenia (np. agresję fizyczną, psychiczną, werbalną, dyskryminowanie, akty wandalizmu, znęcanie się, poniżanie, ignorowanie cierpienia, usprawiedliwianie zła). Nawet, jeśli wymienione wyżej sceny lub treści są przedstawione w filmach komediowych, animowanych, w sposób nierealistyczny lub mają wyraźny charakter humorystyczny, parodystyczny lub groteskowy – brak afirmacji dla nich powinien być wyraźnie zaznaczony (np. poprzez krytyczne wypowiedzi innych bohaterów lub wyraźną karę dla bohatera negatywnego), lub
- (3) których ocena moralna zachowania bohatera nie jest jednoznaczna, wymaga wnikliwości oraz różnicowania jego przyczyn, intencji lub motywacji, co nie jest możliwe do przeprowadzenia przez małoletnich w tym wieku, lub
- (4) przedstawiających bohatera negatywnego w pozytywnym kontekście (np. jako człowieka sukcesu, o wysokim statusie społecznym lub materialnym, atrakcyjnego fizycznie), lub
- (5) prezentujących zachowania o jawnym charakterze seksualnym lub sugerujących taką intencję w formie słownej lub niewerbalnej (np. gesty imitujące zachowania seksualne odnoszące się do narządów płciowych), których istoty małoletni nie może jeszcze całościowo zrozumieć i odnieść ich do różnych kontekstów społecznych (np. zachowań intymnych, erotycznych w różnych typach związków), lub
- (6) budzących silne negatywne emocje lub postawy społeczne (np. lęk, strach, przerażenie, złość, obrzydzenie, obojętność na cierpienia innych, pogardę dla słabszych, dyskryminację osób starszych), które wynikają z nagromadzenia negatywnych faktów lub zdarzeń w świecie przedstawionym (np. przemoc w relacjach społecznych, w tym wulgarne czy dyskryminujące zachowanie), tworzących całościową wizję świata wrogiego lub zagrażającego jednostce, a kontakty międzyludzkie przedstawiających jako agresywną walkę czy rywalizację, lub
- (7) pokazujących sceny przemocy (fizycznej, psychicznej lub werbalnej) lub seksu, które w audycji lub innych przekazach obrazują ideę, której małoletni nie jest w stanie zrozumieć, ponieważ zwraca uwagę na poszczególne sceny przemocy lub seksu, a nie ogólne przesłanie audycji lub innego przekazu, lub
- (8) wywołujących silne pobudzenie emocjonalne, w szczególności podniecenie lub ekscytację, związane z obrazami przemocy lub niebezpiecznych rozrywek lub rozbudzających zainteresowanie seksem (np. obrazy nagiego ciała, erotyki i zbliżeń intymnych), lub
- (9) zawierających treści wymienione w kategoriach wiekowych III, IV oraz w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

3. III kategoria – dla małoletnich od lat 12

Małoletni w wieku dorastania (12–16 lat) charakteryzują się nadal relatywnie dużą pobudliwością, skłonnością do ambiwalentnych uczuć, skrajnych ocen, stereotypizacji, uogólnień, impulsywnych zachowań, w tym reakcji emocjonalnych, oraz do podejmowania ryzykownych działań bez pełnej zdolności do przewidywania ich konsekwencji. Starają się demonstrować swoją dorosłość w zachowaniu (np. w sposobie ubierania się, bezkompromisowego manifestowania swoich opinii i ocen) bez głębszego zrozumienia, na czym ona polega, bez uwzględnienia praw i obowiązków, wynikających z pełnionych ról społecznych. Są krytyczni w stosunku do rodziców, opiekunów i nauczycieli, a jednocześnie poszukują atrakcyjnych wzorców społecznych (np. idoli), których bezkrytycznie naśladowują. Są konformistyczni i podatni na wpływy autorytetów i wzorców osobowych wykreowanych jako atrakcyjne i pożądane przez środki społecznego przekazu i media społecznościowe. Bardziej liczą się z normami swoich grup rówieśniczych niż z normami ogólnospołecznymi. Przedstawiciele tej grupy wiekowej nie mają w pełni rozwiniętej umiejętności kompleksowej analizy audycji lub innych przekazów, ich pełnego rozumienia uwzględniającego złożoność i niejednoznaczność sytuacji społecznych. Małoletnim w tym wieku brak też umiejętności krytycznego analizowania treści tych przekazów. Wykazują relatywnie średnią umiejętność rozumienia wpływu konwencji gatunkowych na sposób kreowania świata tam przedstawionego, a także prawidłowego identyfikowania ironii, groteski, parodii w przekazach audiowizualnych lub audialnych na rzecz ich dosłownego rozumienia.

Mając powyższe na względzie, audycje lub inne przekazy adresowane do małoletnich w tej kategorii wiekowej nie powinny zawierać scen lub treści:

- (1) pokazujących, jako normę lub w formie aprobatywnej, patologiczne formy współżycia społecznego (w tym koegzystencji ludzi w rodzinie, grupach społecznych) lub
- (2) sprowadzających wizję świata społecznego do przemocy, zachowań seksualnych lub erotyki, a zwłaszcza prezentujących je w sposób prymitywny, uproszczony lub brutalny, lub
- (3) obrazy zachowań seksualnych prezentowane w oderwaniu od emocjonalnych i uczuciowych potrzeb człowieka, lub
- (4) usprawiedliwiających zachowanie o cechach dyskryminacyjnych lub ukazujących tego rodzaju zachowania w sposób aprobatywny, lub
- (5) prezentujących uproszczoną wizję dorosłości eksponującą nadmiernie, w szczególności, używanie przemocy (fizycznej, psychicznej lub werbalnej) demonstrowanej w rolach społecznych ważnych dla rozwoju małoletnich (np. nauczyciel, rodzice) oraz w relacjach niesymetrycznych (np. szef i podwładny), lub
- (6) pokazujących moralnie naganne zachowania lub postawy bez jednoznacznych ocen etycznych, lub
- (7) prezentujących w kontekście aprobatywnym obwinianie ofiary przemocy za to, że została skrzywdzona, lub
- (8) promujących postawy konsumpcyjne lub zachowania hedonistyczne, w szczególności przedstawiających jako atrakcyjnych społecznie tych bohaterów, których aktywność wykazuje nadmierną koncentrację na posiadaniu i wykorzystywaniu dóbr materialnych, lub
- (9) prezentujących w kontekście aprobatywnym przedmiotowe i agresywne traktowanie ludzi lub zwierząt, lub

- (10) aprobujących manipulowanie innymi ludźmi w celu osiągnięcia osobistych korzyści lub dla rozrywki, lub
- (11) aprobujących zażywanie substancji psychoaktywnych lub inne formy uzależnień behawioralnych (np. od mediów społecznościowych, gier sieciowych, hazardu, seksu), lub
- (12) aprobujących zachowania ryzykowne, zagrażające życiu lub zdrowiu (np. szybka jazda samochodem, intymne kontakty z osobami nieznanymi, zażywanie substancji psychoaktywnych), lub
- (13) dostarczających silnych wrażeń i emocji związanych z obrazami przemocy lub seksu, w szczególności mogących skłaniać do zachowań moralnie nagannych, lub
- (14) zawierających treści wymienione w kategorii IV oraz w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

4. IV kategoria – dla małoletnich od lat 16

U małoletnich od 16 roku życia następuje stopniowa integracja funkcji psychicznych oraz umiejętności poznawczych, kształtuje się większa samodzielność w myśleniu i działaniu, relatywnie większa umiejętność kontrolowania emocji oraz przewidywania konsekwencji własnych zachowań. Jednocześnie wzrasta motywacja do poznania siebie i projektowania swojego dorosłego życia. Zwiększa się gotowość do analizy i rozumienia zachowań innych osób w różnych sytuacjach społecznych. Małoletni w tym wieku łatwo wchodzą w relacje społeczne o charakterze przyjacielskim, osobistym i intymnym, także zgodnie z wzorami lansowanymi przez środki społecznego przekazu i media społecznościowe.

Jednocześnie małoletnich w tym wieku nadal jednak cechuje relatywnie duża wrażliwość i labilność emocjonalna, tendencja do przeceniania poziomu własnej dojrzałości, do impulsywnego podejmowania ważnych życiowo decyzji bez całościowego zrozumienia ich następstw krótko- i długoterminowych oraz do uproszczonego rozstrzygnięcia skomplikowanych spraw życiowych. Relatywnie łatwo i szybko przypisują innym osobom określone cechy i motywacje, bez pełnej analizy ich zachowania. Biorą jednak pod uwagę intencje i motywacje czynów innych osób podczas ich oceny moralnej wtedy, gdy czują się do tego zmotywowani (np. podobieństwem sytuacji życiowej bohatera przekazu do swojej własnej). Cechuje ich także krytyczny stosunek do autorytetów oraz potrzeba podkreślania własnej autonomii, dojrzałości, niezależności.

Mając powyższe na względzie, audycje lub inne przekazy adresowane do małoletnich w tej kategorii wiekowej nie powinny zawierać scen lub treści:

- (1) zawierających formy społecznego usprawiedliwiania przemocy, w szczególności agresji słownej, wulgarności, uprzedzeń lub negatywnych stereotypów społecznych, dyskryminacji lub wskazujących na możliwość ich relatywnej lub nawet pozytywnej oceny (np. gdy są one skuteczne przy osiągnięciu celów bohatera) lub
- (2) pokazujących obrazy seksu lub przemocy (w tym agresji fizycznej lub łamania norm moralnych) jako źródła lub wyznacznika sukcesu życiowego bohatera lub ujmujących zachowania seksualne lub przemocowe jako formę nagrody lub oznakę sprytu życiowego, lub
- (3) ukazujących obrazy aktywności seksualnej w oderwaniu od uczuć wyższych (np. seks z przypadkową osobą, seks dla osiągnięcia korzyści materialnych lub społecznych, seks dla rozładowania napięcia emocjonalnego) lub stanowiących patologiczne wzorce zachowań seksualnych (np. seks pod wpływem substancji psychoaktywnych), lub
- (4) pokazujących obrazy agresji fizycznej w sposób naturalistyczny i brutalny, lub

- (5) prezentujących – w sposób aprobatywny – patologiczny obraz wzorca osobowego, który polega na szukaniu wyłącznie egoistycznych przyjemności, dążeniu do sukcesu za wszelką cenę z przedmiotowym wykorzystywaniem innych osób dla własnych celów, lub
- (6) promujących lub usprawiedliwiających zachowania bohatera wskazujące na zażywanie substancji psychoaktywnych lub zachowania ryzykowne bądź inne zachowania zagrażające jego życiu lub zdrowiu, lub
- (7) promujących lub usprawiedliwiających zachowania bohatera, który nakłania innych do zażywania substancji psychoaktywnych lub innych zachowań ryzykownych, w szczególności gdy bohater ten jest przedstawiany jako atrakcyjny fizycznie lub społecznie, a jego negatywne zachowanie nie spotyka się z karą lub potępieniem otoczenia, lub
- (8) usprawiedliwiających przemoc wobec zwierząt lub akty wandalizmu, lub
- (9) zawierających treści wymienione w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

WZORY SYMBOLI GRAFICZNYCH WSKAZUJĄCYCH NA RODZAJ TREŚCI
MOGĄCYCH MIEĆ NEGATYWNY WPŁYW NA PRAWDŁOWY ROZWÓJ MAŁOLETNIICH
ORAZ OPIS RODZAJÓW TYCH TREŚCI

Nr rodzaju	Nazwa rodzaju	Opis rodzaju	Symbol graficzny	Opis symbolu graficznego
I	przemoc	Wszelkie sceny lub treści w warstwie wizualnej lub dźwiękowej, o których mowa w załączniku nr 3 pkt 2 lub pkt 3 lub pkt 5.		Kwadrat z literą „P” w środku. Znak powinien być stosowany w kolorze określonym: 1) w RGB: R:146; G:148 B:151; 2) w CMYK: C:0 M:0 Y:0 K:60; 3) w Pantone: Cool Gray 7C.
II	seks	Wszelkie sceny lub treści w warstwie wizualnej lub dźwiękowej, o których mowa w załączniku nr 3 pkt 1.		Kwadrat z literą „S” w środku. Znak powinien być stosowany w kolorze określonym: 1) w RGB: R:146; G:148 B:151; 2) w CMYK: C:0 M:0 Y:0 K:60; 3) w Pantone: Cool Gray 7C.
III	wulgaryzmy	Wszelkie sceny lub treści w warstwie wizualnej lub dźwiękowej, o których mowa w załączniku nr 3 pkt 4.		Kwadrat z literą „W” w środku. Znak powinien być stosowany w kolorze określonym: 1) w RGB: R:146; G:148 B:151; 2) w CMYK: C:0 M:0 Y:0 K:60; 3) w Pantone: Cool Gray 7C.
IV	narkotyki	Wszelkie sceny lub treści w warstwie wizualnej lub dźwiękowej, o których mowa w załączniku nr 3 pkt 5.		Kwadrat z literą „N” w środku. Znak powinien być stosowany w kolorze określonym: 1) w RGB: R:146; G:148 B:151; 2) w CMYK: C:0 M:0 Y:0 K:60; 3) w Pantone: Cool Gray 7C.

Załącznik nr 6

SPOSÓB PREZENTACJI SYMBOLI GRAFICZNYCH WSKAZUJĄCYCH RODZAJ TREŚCI MOGĄCYCH MIEĆ NEGATYWNY WPŁYW
NA ROZWÓJ MAŁOLETNIICH, PRZED EMISJĄ TELEWIZYJNĄ AUDYCJI LUB INNYCH PRZEKAZÓW*przemoc****seks****wulgaryzmy****narkotyki***

W trosce o dobro widzów informujemy, że audycja/przekaz
zawiera treści mogące mieć negatywny wpływ na małych*

* Należy wskazać właściwie.

** Liczba wskazanych przed emisją telewizyjną rodzajów treści mogących mieć negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małych jest uzależniona od ich występowania w danej audycji lub przekazie.